

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kansanterveyslain
21 §:n ja erikoissairaanhoitolain 37 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansanterveyslakia ja erikoissairaanhoitolakia siten, että asetuksella voitaisiin määrätä potilaalta perittäväksi korvaus laboratoriokäynnistä ja röntgenkäynnistä terveyskeskuksessa sekä käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varastusta hammashoitoajasta terveyskeskuksessa ja

vastaavasti poliklinikkakäyntiajasta sairaalassa.

Esitys liittyy vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian kun lait on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kansanterveyslain 21 §:n 1 momentissa (1117/90) säädetään, että kansanterveyslain 14 §:ssä tarkoitettut kunnan velvollisuuteen kuuluvat terveydenhuoltopalvelut ovat niiden käyttäjille maksuttomia kuitenkin niin, että asetuksella voidaan määrätä potilaalta perittäväksi korvaus fysikaalisesta hoidosta, sairaankuljetuksesta, hoitoon käytetyistä aineista ja potilaan ylläpidosta terveyskeskuksessa sekä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksesta ja lausunnosta, joka ei liity potilaan hoitoon. Erikoissairaanhoitolain (1062/89) 37 §:n 1 momentissa säädetään, että tutkimuksesta ja hoidosta sairaalassa ja erillisessä toimintayksikössä peritään asetuksella säädettyt maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Asetuksella voidaan myös säätää, että tietyt sairaanhoitopalvelut ovat potilaalle maksuttomia.

Kansanterveyslain nojalla on annettu asetus terveyskeskuksissa perittävistä maksuista ja korvauksista (206/72) sekä erikoissairaanhoitolain nojalla asetus erikoissairaanhoidosta perit-

tävistä maksuista ja korvauksista (1248/90).

Terveyskeskuksessa annetusta yksilökohtaisesta fysikaalisesta hoidosta sekä jatkuvasta dialyysihoidosta peritään 18 vuotta täyttäneeltä potilaalta 10 markkaa kerralta. Terveyskeskuksen sairaankuljetusajoneuvolla suoritetusta sairaankuljetuksesta peritään potilaalta 30 markkaa yhdensuuntaiselta matkalta.

Terveyskeskuksen sairaansijalla hoidettavalta potilaalta peritään korvausta ylläpidosta 87 markkaa vuorokaudelta sekä 44 markkaa vuorokaudelta, silloin kun potilas on vain joko päivällä (päiväsairaanhoito) tai yöllä (yösaairaanhoito) hoidettavana terveyskeskuksen sairaansijalla taikka kotisairaanhoidon kirjoinhin otettu potilas on päivällä hoidettavana terveyskeskuksessa. Korvauksia ei kuitenkaan peritä henkilöltä, joka on terveyskeskuksen sairaansijalla tai terveyskeskuksen osoittamassa muussa paikassa kuntoutustarpeen selvittämiseksi taikka sopeutumisvalmennuksessa tai kuntoutusohjauksessa, jollei hän muusta syystä ole sairaanhoidon tarpeessa. Edellä mainittuja korvauksia ei peritä alle 18-vuotiaalta henkilöltä siltä osin kuin hoitopäiviä kalenterivuodessa on kertynyt yli seitsemän Kuntoutushoidosta peri-

tään korvausta ylläpidosta 10 markkaa vuorokaudelta. Yli 17-vuotiaalta peritään maksuja hammashoidosta. Lääkärin ja hammaslääkärin todistuksesta tai lausunnosta, joka ei liity potilaan hoitoon, peritään 20 markkaa.

Erikoissairaanhoitolain 12 §:ssä tarkoitetun sairaalan tai muun toimintayksikön poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta potilaalta peritään 67 markkaa käynniltä. Maksua ei kuitenkaan peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä. Milloin hoitoon liittyy osittaista ylläpitoa, peritään hoitopäivältä 44 markkaa.

Hallitus on vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä päättänyt esittää, että terveyskeskuksissa voitaisiin periä vuoden 1992 alusta edellisten lisäksi laboratoriokäynniltä 25 markan ja röntgenkäynniltä 40 markan maksu sekä käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varatusta hammashoitoajasta ja erikoissairaanhoitolain 12 §:ssä tarkoitetussa sairaalassa tai muussa toimintayksikössä käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä poliklinikkakäyntiajasta 150 markan maksu.

Laboratoriokäynnin ja röntgenkäynnin sekä käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn varatun hammashoitoajan maksulliseksi saattaminen edellyttää niiden sisällyttämistä kansanterveyslain 21 §:ssä olevaan maksullisten terveydenhuoltopalvelujen luetteloon.

Jotta käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varatusta poliklinikkakäyntiajasta voitaisiin periä erikoissairaanhoitolain 12 §:ssä tarkoitetussa sairaalassa tai muussa toimintayksikössä maksu, edellyttää se mainintaa erikoissairaanhoitolain 37 §:ssä.

Maksuista on tarkoitus säätää asetuksella.

2. Taloudelliset vaikutukset

Järjestelyn on arvioitu helpottavan valtion ja kuntien rahoitusasemaa terveyskeskusten osalta yhteensä noin 261 miljoonalla markalla ja sairaaloiden osalta noin 12 miljoonalla markalla. Valtionosuusmenot vähenisivät edellä olevan johdosta noin 130 miljoonalla markalla.

3. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Hallitus on vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä päättänyt esittää, että terveyskeskuksen lääkärikäyntimaksusta järjestetään laaja alueellinen kokeilu. Hallitus antaa samanaikaisesti tämän esityksen kanssa esityksen Eduskunnalle laiksi terveyskeskusmaksukeilusta.

4. Voimaantulo

Lakiehdotukset liittyvät vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen. Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian kun lait on hyväksytty ja vahvistettu:

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kansanterveyslain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/72) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1117/90), seuraavasti:

21 §

Edellä 14 §:ssä tarkoitetut kunnan velvollisuuteen kuuluvat terveydenhuoltopalvelut ovat niiden käyttäjälle maksuttomia. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää potilaalta perittäväksi korvaus laboratoriokäynnistä, röntgenkäynnistä, fysikaalisesta hoidosta, sairaankuljetuksesta, hoitoon käytetyistä aineista ja potilaan ylläpidosta terveyskeskuksessa sekä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksesta ja lausunnosta, joka ei liity potilaan hoitoon. Myös käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varatusta hammashoitoajasta voidaan potilaalta periä asetuksella säädettävä maksu. Muilta kuin Suomen kansalaisilta voidaan asetuksella säätää perittäväksi terveydenhuoltopalveluista maksu ja

korvaus, jollei vastavuoroisesta järjestelystä ole valtioiden kesken toisin sovittu. Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

2.

Laki**erikoissairaanhoitolain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/89) 37 §:n 1 momentti seuraavasti:

37 §

Tutkimuksesta ja hoidosta sekä käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varatusta poliklinikakäyntiajasta sairaalassa ja erillisessä toimintayksikössä peritään asetuksella säädetyt maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Asetuksel-

la voidaan myös säätää, että tietyt sairaanhoitopalvelut ovat potilaalle maksuttomia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Eeva Kuuskoski*

1.

Laki**kansanterveyslain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/72) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 14 päivänä joulukuuta 1990 annetussa laissa (1117/90), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

Edellä 14 §:ssä tarkoitettut kunnan velvollisuuteen kuuluvat terveydenhuoltopalvelut ovat niiden käyttäjälle maksuttomia kuitenkin niin, että asetuksella voidaan määrätä potilaalta perittäväksi korvaus fysikaalisesta hoidosta, sairaankuljetuksesta, hoitoon käytetyistä aineista ja potilaan ylläpidosta terveyskeskuksessa sekä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksesta ja lausunnosta, joka ei liity potilaan hoitoon. Muilta kuin Suomen kansalaisilta voidaan asetuksella säätää perittäväksi terveydenhuoltopalveluista maksu ja korvaus, jollei vastavuoroisesta järjestelystä ole valtioiden kesken toisin sovittu. Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

21 §

Edellä 14 §:ssä tarkoitettut kunnan velvollisuuteen kuuluvat terveydenhuoltopalvelut ovat niiden käyttäjälle maksuttomia. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää potilaalta perittäväksi korvaus *laboratoriokäynnistä, röntgenkäynnistä*, fysikaalisesta hoidosta, sairaankuljetuksesta, hoitoon käytetyistä aineista ja potilaan ylläpidosta terveyskeskuksessa sekä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksesta ja lausunnosta, joka ei liity potilaan hoitoon. *Myös käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varatusta hammashoitoajasta voidaan potilaalta periä asetuksella säädettävä maksu.* Muilta kuin Suomen kansalaisilta voidaan asetuksella säätää perittäväksi terveydenhuoltopalveluista maksu ja korvaus, jollei vastavuoroisesta järjestelystä ole valtioiden kesken toisin sovittu. Jos lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyvän apuvälineen tarve aiheutuu tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista, peritään potilaalle annetusta apuvälineestä sen hankintakustannukset sekä kustannukset apuvälineen uusimisesta ja huollosta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

2.

L a k i**erikoissairaanhoitolain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/89) 37 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

Tutkimuksesta ja hoidosta sairaalassa ja erillisessä toimintayksikössä peritään asetuksella säädettyt maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Asetuksella voidaan myös säätää, että tietyt sairaanhoitopalvelut ovat potilaalle maksuttomia.

37 §

Tutkimuksesta ja hoidosta *sekä käyttämättä ja peruuttamatta jääneestä varatusta poliklinikakäyntiajasta* sairaalassa ja erillisessä toimintayksikössä peritään asetuksella säädettyt maksut potilaalta tai siltä, joka hänen puolestaan on niiden suorittamisesta vastuussa. Asetuksella voidaan myös säätää, että tietyt sairaanhoitopalvelut ovat potilaalle maksuttomia.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 19 ____ .